

ΕΠΙΔΕΙΞΙΣ
ΘΕΟΦΙΛΩ

Luc

DEMOSTRACIÓ A TEÒFIL
EVANGELI I FETS DELS APÒSTOLS SEGONS EL CÒDEX BEZA

EDICIÓ I TRADUCCIÓ DE
Josep Rius-Camps
Jenny Read-Heimerdinger

EDICIÓ BILINGÜE

FRAGMENTA EDITORIAL

ÍNDIX

Publicat per	FRAGMENTA EDITORIAL, SLL Plaça del Nord, 4, pral. 1. ^a 08024 Barcelona www.fragmenta.cat fragmenta@fragmenta.cat
Primera edició	OCTUBRE DEL 2009
Producció editorial	IGNASI MORETA
Producció gràfica	INÈS CASTEL-BRANCO
Correcció de compaginades	JOSEP TORRAS
	Els caràcters uncials grecs de la coberta i el frontispici procedeixen del Còdex Beza
Impressió i relligat	AGPOGRAF, SA Pujades, 124 08005 Barcelona
© 2009	JOSEP RIUS-CAMPS JENNY READ-HEIMERDINGER per l'edició i la traducció
© 2009	FRAGMENTA EDITORIAL per aquesta edició
Dipòsit legal	B. 39.185-2009
ISBN	978-84-92416-17-2

La traducció d'aquesta obra ha comptat amb l'ajut
de la Institució de les Lletres Catalanes.

L'edició d'aquesta obra ha comptat amb la col·laboració
de l'Institut Català de les Indústries Culturals.

RESERVATS TOTS ELS DRETS

<i>Prefaci</i>	9
<i>Introducció</i>	13
1 <i>El Còdex Beza</i>	13
2 <i>El singular endemisme del Còdex Beza</i>	14
3 <i>Lluc: breu esbós del seu perfil</i>	15
4 <i>Els dos volums de l'obra de Lluc</i>	17
5 <i>El gènere literari de l'obra de Lluc</i>	19
6 <i>Teòfil</i>	22
7 <i>Una perspectiva jueva</i>	23
8 <i>Organització del relat de l'obra de Lluc</i>	24
9 <i>Estructura</i>	26
10 <i>Recursos literaris en la redacció lluquiana</i>	29
11 <i>Traducció catalana</i>	39
12 <i>Bibliografia</i>	40

PRIMER VOLUM (EVANGELI)

Pròleg	44
I Presentació de Joan	46
II Presentació de Jesús	66
III El precursor	82
IV El Messies d'Israel	90
V Crida al discipulat	108
VI Missió a Israel	126
VII Recepció de Jesús per part d'Israel	142

VIII	Situació límit del paganisme	160
IX	Situació límit del judaisme	168
X	La transfiguració	184
XI	Incapacitat i incomprensió dels deixebles	188
XII	Jesús s'encara amb Jerusalem	192
XIII	A l'escolta de la paraula	208
XIV	Cicle d'ensenyances i advertiments	216
XV	De Jericó a Jerusalem	308
XVI	Ensenyament de Jesús en el recinte del Temple	324
XVII	La Pasqua	352
XVIII	Processament de Jesús	370
XIX	Crucifixió	380
XX	Resurrecció	390

SEGON VOLUM (FETS DELS APÒSTOLS)

PART I JERUSALEM

	Prolegòmens	410
I	La substitució del dotzè apòstol retarda l'acompliment de la promesa	416
II	Manifestació universal de l'Esperit	422
III	El senyal de la guarició del tolit	434
IV	L'èxode de la comunitat dels creients fora de l'autoritat jueva	442
v	L'Església de Jerusalem	452

PART II DE JUDEA I SAMARIA A L'ESGLÉSIA D'ANTIOQUIA

I	Crisi dels hellenistes	466
II	Removent obstacles	488
III	Manifestació pública de l'Església d'Antioquia a Jerusalem	534
IV	Alliberament de l'Església enfront d'Israel	536

PART III FINS ALS CONFINS DE LA TERRA

I	Primera fase de la missió (I): Preferència pels jueus	546
II	Primera fase de la missió (II): Un canvi d'estratègia: cap als pagans	564
III	Vista judicial a Jerusalem	574
IV	Segona fase de la missió (I): De l'Àsia a Europa	588
v	Segona fase de la missió (II): Macedònia i Grècia	594

PART IV ROMA: DE L'ANUNCI PROFÈTIC A L'ACOMPLIMENT

I	Tercera fase de la missió: Efes	622
II	Viatge a Jerosolima	636
III	El procés de Pau	652
IV	«Mort» i «resurrecció» de Pau	706
v	Pau dona la raó a l'Esperit Sant	722

Índex onomàstic 729

Índex topogràfic 735

PREFACI

AQUESTA EDICIÓ de l'obra de Lluc, en la qual l'Evangelí i els Fets dels Apòstols han estat reunits per primer cop sota unes mateixes cobertes, designats amb un únic títol del tot innovador i amb un destinatari molt singular, marca una fita important en la història de l'exegesi. Malgrat que podem tenir una certesa raonable que aquesta era la manera com Lluc volia que fossin llegits els dos volums, no ha sobreviscut cap exemplar entre les còpies manuscrites del Nou Testament on es presentin junts; en efecte, no hi ha cap referència entre els escrits de l'Església primitiva d'una edició conjunta de l'Evangelí de Lluc i dels Fets dels Apòstols. A més, no sembla que s'hagi produït cap intent de relligar íntimament els dos volums, tal com Lluc ho havia concebut, en una edició impresa del Nou Testament després de la invenció de la impremta en el segle xv. No es tracta de reunir simplement els dos llibres, l'un rere l'altre, perquè pertanyen al mateix autor, sinó de mostrar l'estreta relació que vigeix entre els dos volums de l'única obra lluquiana. Han hagut de passar gairebé dos mil anys perquè l'obra de Lluc, desmembrada des del segle segon en dos llibres de gènere literari ben divers (Evangelí i Fets), pugui ser llegida sense solució de continuïtat a manera d'una *demonstració* redactada en dos volums i adreçada a un personatge molt notable, l'«excel·lentíssim Teòfil», fill d'Annàs i cunyat de Caifàs, summe sacerdot en exercici durant els anys 37-41 dC.

A més de ser la primera vegada que s'acoplen els dos volums en una sola obra, aquesta edició adopta com a text un manuscrit uncial conegut com a Còdex Beza (segles iv-v, grec i llatí). Aquest còdex ha estat descartat tradicionalment com l'obra d'un escriba capriciós i informal perquè

el seu text difereix en molts indrets del text de la majoria de manuscrits dels quals hom se serveix usualment per a l'edició del text grec del Nou Testament, com també per a la traducció a les llengües modernes. El Còdex Beza ha estat negligit també perquè la vàlua de les seves lliçons no ha estat remarcada per manca d'un estudi sistemàtic i detallat. Una anàlisi minuciosa de l'obra de Lluc en el Còdex Beza revela que, lluny de tractar-se d'una revisió tardana, pot reivindicar de ser la versió més primitiva de les que es conserven d'aquest escrit. Per primer cop el lector podrà llegir seguida, en grec i català, l'obra d'un rabí jueu que «ha anat seguint de prop tots els esdeveniments referents a Jesús des dels inicis» i els ha redactat «amb precisió i d'una manera ordenada» perquè el personatge a qui s'adreça pogués «comprovar, referent a les informacions que li havien arribat a les oïdes, la seva certesa» (Pròleg de Lluc).

Finalment, l'honor recau en la llengua catalana per ser la primera que presenta al gran públic l'obra sencera de Lluc en el text del Còdex Beza. La traducció ha estat disposada al costat del text grec en columnes paral·leles, respectant sempre que ha estat possible els matisos de sentit existents en l'original.

Hem consignat en la INTRODUCCIÓ observacions més detallades relatives a Lluc i la seva obra en dos volums i hem presentat el manuscrit conegut com Còdex Beza de manera que els lectors puguin comprendre la justificació de publicar l'obra de Lluc d'aquesta manera i apreciar millor la vàlua especial d'aquest text. Comentaris específics que recalquen les principals variants entre el Còdex Beza i els còdexs Vaticà i Sinaític, base de les edicions modernes, que explicaven alguns versets particulars o posaven en relleu aspectes interessants del missatge de Lluc, han estat relegats a les notes.

Com a autors, inicialment la nostra atenció se centrà en el Còdex Beza d'una manera independent i des de diferents perspectives. Josep Rius-Camps s'ha dedicat a l'obra de Lluc-Fets des de mitjan anys setanta. Com a professor de Patrística en el Pontifici Institut Oriental de Roma conduïa una recerca en els textos profètics dels Pares Prencipals quan fou portat a examinar els passatges del llibre dels Fets on hi ha traces de manifestacions profètiques en el si de les comunitats cristianes. Fou colpit per la tensió subjacent entre, d'una banda, les exhortacions insistents amb les quals els

profetes transmetien el guiatge de l'Esperit Sant i, de l'altra, la lentitud o mala disposició de part d'alguns dels líders cristians, notablement de Pau, a fer cas dels missatges profètics. S'adonà que la tensió augmentava considerablement quan el relat de Fets es posava en contrast amb les dites i els fets de Jesús, tal com es presentaven en l'Evangeli de Lluc. Aquest resultat ser el punt de partida d'una nova manera de mirar la relació del llibre dels Fets amb l'Evangeli de Lluc i el propòsit de l'autor en escriure aquesta obra, i com aquest propòsit s'expressà en manuscrits diferents d'aquells en què s'ha basat el text familiar de Fets. Ha publicat extensament en català i castellà sobre aquesta temàtica.

Jenny Read-Heimerdinger, per la seva part, fou atreta al text de Lluc per un doble interès: primerament, en les direccions preses pels estudis sobre el judaisme del primer segle, i en segon lloc per l'anàlisi del discurs com a disciplina lingüística. Mentre estudiava crítica textual a França l'any 1982, va començar a detectar lliçons variants en el Còdex Beza que encloïen tradicions i perspectives que eren típicament jueves. Posteriorment, des d'un punt de vista lingüístic, observà que molts dels elements identificats pels lingüistes que tenien un paper important en la manera de contar històries es trobaven entre les característiques afectades sovint per variants en els manuscrits del Nou Testament. També ella ha publicat extensament els resultats de la seva recerca, principalment en anglès.

Una trobada casual entre tots dos autors en el Col·loqui Internacional sobre el Còdex Beza tingut l'any 1994 a Lunel, França, portà a descobrir que cada un de nosaltres, emprant enfocaments força diferents, havia arribat a conclusions similars pel que concerneix el text de Lluc-Fets. Aquests es referien no solament a la condició original del Còdex Beza sinó també al seu transparent missatge teològic. Aquesta trobada ens portà a col·laborar en la tasca de dur a terme noves investigacions en els escrits de Lluc, el primer fruit de les quals ha estat el comentari en quatre volums del llibre dels Fets, publicat primerament en anglès i que s'està traduint al castellà (*The Message of Acts in Codex Beza: A Comparison with the Alexandrian Tradition*, 4 vol., T&T Clark, Londres, 2004-2009; traducció castellana dels dos primers volums: *El mensaje de los Hechos de los Apóstoles en el Códice Beza: Una comparación con la tradición alejandrina*, vol. 1, *De Jerusalén a la Iglesia de Antioquía: Hechos 1-12*, Verbo Divi-

no, Estella (Navarra), 2009). Un estudi similar està previst per a l'Evangeli de Lluc.

Ha estat l'encoratjament i el suport dels nostres col·legues i estudiants, famílies i comunitats, el que ha fet possible aquesta obra, i voldríem mostrar a tots ells aquí la nostra profunda gratitud. La nostra reconeixença va adreçada en particular a la Comunitat de Sant Pere de Reixac propera a Barcelona, i el nostre més càlid agraïment a Enric Muñarch pel seu humor reconfortant i la seva diligent assistència tècnica.

JOSEP RIUS-CAMPS I JENNY READ-HEIMERDINGER

Sant Pere de Reixac, gener del 2009

INTRODUCCIÓ

I. EL CÒDEX BEZA

ABANS DE PRESENTAR l'obra de Lluc, convé informar el lector sobre el tipus de text de què ens hem servit en aquesta primera edició seguida de la seva obra (Evangeli i Fets dels Apòstols), la primera —al nostre entendre— en què s'editen l'un rere l'altre els dos volums de l'obra lluquiana, tal com l'autor els havia redactat, i no separats l'un de l'altre sia per l'Evangeli de Joan (ordre actual), sia per l'Evangeli de Marc (ordre antic). Els estudiosos parteixen, en general, del «text alexandrí», un text basat en l'autoritat indiscutible del Còdex Vaticà (B 03) i secundat sovint pel Còdex Sinaític (Σ 01), dos còdexs uncials del segle IV, i que ha esdevingut el text dominant gràcies sobretot a la implantació progressiva de l'edició crítica de Nestle-Aland¹ i d'una edició paral·lela pensada per als traductors,² que han anat escombrant altres edicions que seguien criteris diferents (com, per exemple, les de Merk i Bover). En aquesta edició hem optat per editar el text que ens ha preservat el Còdex Beza (D 05/d 5), un còdex uncial també però bilingüe de finals del segle IV, persuadits que conserva un text més coherent i proper a l'original lluquià.³ Seguim l'edi-

1. B. i K. ALAND *et al.* (ed.), *Novum Testamentum Graece*, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993²⁷.

2. B. i K. ALAND *et al.* (ed.), *The Greek New Testament*, Deutsche Bibelgesellschaft i United Bible Societies, Stuttgart, 1993⁴.

3. Per la coherència teològica i lingüística del Còdex Beza, pel que fa al text del llibre dels Fets, remetem al nostre comentari en anglès: J. RIUS-CAMPS i J. READ-HEIMERDINGER, *The Message of Acts in Codex Beza: A Comparison with the Alexandrian Tradition*

I 1 **Ε**πειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν
ἀνατάξασθαι διήγησιν
περὶ τῶν πεπληροφορημένων
ἐν ἡμῖν πραγμάτων,
2 καθὰ παρέδοσαν ἡμῖν
οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται
καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου,
3 ἔδοξε κάμοι
παρηκολουθηκότι
ἄνωθεν πᾶσιν
ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι,
κράτιστε Θεόφιλε,

1. «Molts» pressuposa, com a mínim, tres o quatre. En la base de l'obra de Lluç, sobretot del primer volum, hi ha l'Evangeli de Marc (en el segon volum en farà sovint manlleus); com a segona font, Mateu o la hipotètica «Q», que no tothom considera imprescindible. Hi ha innegables contactes entre l'obra literària de Lluç i la de Joan; si bé la majoria d'autors que els han identificat s'inclinen per una dependència de Joan respecte de Lluç, nosaltres ens inclinem per una dependència de Lluç. De ben segur que Lluç ha utilitzat altres fonts. El fet d'haver de dependre de fonts alienes per no haver estat ell testimoni ocular dels fets de Jesús es reflecteix en el primer volum (conegut des del segle 11 com «Evangeli segons Lluç»), on presenta a Teòfil el model, en la diferent estructura que li ha imprès respecte al segon volum (mal anomenat «Fets dels Apòstols»), on farà un seguiment particularitzat de determinades Esglésies i personatges rellevants que en part ha conegut de primera mà. La gran majoria de les seccions del primer volum (15 sobre 20) estan marcades amb la fórmula temporal Ἐγένετο δέ, mentre que molts dels períodes o escenes en l'interior de les seccions estan coordinats amb la fórmula igualment temporal Καὶ ἐγένετο (24 períodes o escenes). De moment, però, considerem provisional l'estructura del primer volum, mentre no hàgim fet una anàlisi lingüística semblant a la que hem realitzat per al segon volum. Pel que fa a l'estructura del primer volum, hem adoptat les divisions següents: I, II, etc.: Seccions; [A, B, etc.]: Seqüències; [AA, AB, etc.]: Episodis; [AA, AB, etc.]: Escenes; [a, b, etc.]: Elements.

2. Lluç distingeix entre els testimonis oculars que després esdevingueren garants del missatge evangèlic (Marc, sens dubte, entre altres) i els escriptors o evangelistes posteriors que abordaren la tasca de fer-ne una composició ordenada.

PRÒLEG

I 1 **A**TÈS QUE MOLTS¹ han emprès
la tasca de posar en ordre un relat
sobre els fets plenament acomplerts
que han ocorregut entre nosaltres,
2 tal com ens ho transmeteren
els qui des del principi en foren testimonis oculars²
i han esdevingut garants de la paraula,
3 he decidit també jo,
que he anat seguint de prop³
tots els esdeveniments des dels inicis,
d'escriure-t'ho amb precisió i de manera ordenada,
excel·lentíssim Teòfil,⁴

3. El verb compost παρ-ακολουθέω no té el sentit de 'informar-se minuciosament' o de 'investigar a fons', com se sol traduir, sinó més aviat el de 'seguir (ἀκολουθέω) de prop (παρ-)', conservant així tant el sentit tècnic que té sempre en Lluç el verb *seguir* com el que li imprimeix la preposició παρά en composició, «seguir al marge / de prop». En el cas present, el perfet παρηκολουθηκότι indica, a més, un estat de coneixement per part de Lluç que abraça «tot» el període que va «des dels inicis» dels fets de Jesús, passant per la seva conversió fins a la seva arribada a Roma acompanyant Pau. No es tracta d'un «seguiment» com a deixeble, almenys pel que fa al començament, sinó d'una persona que «des dels inicis» s'interessà pel moviment de Jesús i que «ha anat seguint de prop tots els esdeveniments dels dels inicis».

4. Es tracta d'un títol honorífic que Lluç donarà, en el segon volum, a dos governadors romans, Fèlix (Ac 23,26 i 24,3) i Fest (26,25). No és d'estranyar que en l'obra de Lluç s'esmentin una cinquantena de noms propis de personatges importants, alguns pertanyents al cercle de Teòfil i altres al de Lluç, tant d'abans de la seva conversió com després. Teòfil devia ser el summe sacerdot Teòfil, tercer fill d'Annàs i cunyat de Caifàs, nomenat pel governador Viteli, càrrec que exercí entre els anys 37-41 dC. Vegeu J. RIUS-CAMPS, «El mesianismo de Jesús investigado por el rabino Lucas a partir de sus fuentes judías y cristianas. Un escrito a modo de "demostración" (ἐπίδειξις) dirigido al sumo sacerdote Teófilo», *Estudios Bíblicos*, núm. 63 (2005), p. 527-557, així com les successives «General Introduction» al nostre comentari als Fets, J. RIUS-CAMPS i J. READ-HEIMERDINGER, *The Message of Acts in Codex Bezae: A Comparison with the Alexandrian Tradition* (4 vol.), T&T Clark, Londres, 2004-2009, vol. 2, p. 3-4; vol. 3, p. 3-4; vol. 4, p. 3-4.

- 4 ἵνα ἐπιγνώσῃς
περὶ τῶν κατηχήθης λόγων
τὴν ἀσφάλειαν.
- 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου
τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας
ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας
ἐξ ἑφημερίας Ἀβιά,
καὶ γυνὴ αὐτῷ
ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρῶν
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβεθ.
- 6 ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς
καὶ δικαιομασίαις τοῦ κυρίου ἀμεμπτοί
- 7 καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον,
καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβεθ
στεῖρα,
καὶ ἀμφότεροι ἦσαν προβεβηκότες
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν.

5. La construcció lluquiana, per atracció de l'antecedent sobre el relatiu, es desglossa en *περὶ τῶν λόγων οὓς κατηχήθης*, «referent als informes que t'han arribat a les oïdes», on el verb grec *κατηχέω* conserva el seu sentit etimològic de 'quelcom que arriba a l'oïda d'algu' en forma d'un ressò o *eco* (*κατ-ηχέω*). Es tracta, doncs, d'informes arribats a Teòfil de viva veu sobre la messianitat de Jesús, provinents de persones del seu entorn que li són familiars o dignes de la seva confiança. Lluc emprà altres dues vegades, en el segon volum, la construcció passiva del verb *κατηχέω* amb la preposició *περὶ* més genitiu posant-la en boca dels ancians de l'Església de Jerusalem presidits per Jaume, el germà del Senyor, advertint a Pau dels gravíssims rumors que circulen sobre la seva persona dient que ensenya a apostatar de Moisès (la Llei) a tots els jueus de la diàspora (*cf.* Ac 21,21.24).

- 4 a fi que comprovés,
referent als informes que t'han arribat a les oïdes,⁵
la certesa.

SECCIÓ I. PRESENTACIÓ DE JOAN

- [A] ZACARIES I ELISABET
- [a] 5 Hi hagué en els dies d'Herodes,
el rei de Judea,
cert sacerdot, de nom Zacaries,
del torn d'Abià;⁶
tenia una dona
descendent de les filles d'Aaron,
el nom de la qual era Elisabet.
- [b] 6 Ambdós eren justos
als ulls de Déu,
procedien en el compliment de tots els preceptes
i prescripcions del Senyor irrepreensiblement
- [b'] 7a i no tenien cap fill,
pel fet que Elisabet era
estèril
- [a'] 7b i ambdós eren protractes
en els seus dies.⁷

6. El torn d'Abià era el vuitè dels vint-i-quatre torns en què estaven organitzats els sacerdots del temple de Jerusalem (*Bíblia catalana. Traducció interconfessional*, Associació Bíblica de Catalunya, Editorial Claret i Societats Bíbliques Unides, Barcelona, 1993; en endavant, BCI).

7. Zacaries i Elisabet, d'edat avançada l'un i estèril l'altra, representen Israel («tota l'assemblea del poble [d'Israel] estava pregant, a fora, a l'hora d'oferir l'encens [...] expectant Zacaries», v. 10 i 21a) esperant una intervenció divina que el salvés: aquest és el sentit del prec de Zacaries que, segons l'àngel, ha estat escoltat, si bé ell no s'ho ha cregut (v. 13, 20), malgrat el precedent d'Abraham i Sara (Gn 17,15-21; 18,4-15): ni el culte ni l'observança no li han procurat la fe (petició d'un senyal, v. 18-20).

- 8 Ἐγένετο δὲ
ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν
ἐν τῇ τάξει τῆς ἡμετέρας αὐτοῦ
ἔναντι τοῦ θεοῦ,
9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας
ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι
εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ,
10 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ
ἦν προσευχόμενον ἔξω
τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.
11 ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου
ἑστῶς ἐκ δεξιῶν
τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.
12 καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν
καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
13 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος·
Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία,
διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου,
καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ
γεννήσει υἱόν,
καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.
14 καὶ ἔσται σοι χαρὰ
καὶ ἀγαλλίασις
καὶ πολλοὶ
ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.
15 ἔσται γὰρ μέγα <ς> ἐνώπιον τοῦ κυρίου,
καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίη,
καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται
ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ,
16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν.

8. L'encapçalament d'1,8 Ἐγένετο δὲ reprèn l'enunciat general de la Secció I iniciada en 1,5 amb un Ἐγένετο asindètic, on es presentaven els dos personatges principals del primer acte, Zacaries i Elisabet. Pròpiament, Lluc fa començar aquí la seva DEMOSTRACIÓ A TEÒFIL.

- [B] ANUNCI DE L'ÀNGEL A ZACARIES
[B-A] ELISABET PARIRÀ UN FILL, QUE ES DIRÀ JOAN
- [a] 8 S'esdevingué que,⁸
mentre ell oficiava
en el rang del seu torn ministerial
en la presència de Déu,
9 segons el ritual del sacerdoci
li tocà per sorteig d'ofèrir l'encens
un cop hagué entrat en el santuari de Déu;⁹
- [b] 10 tota l'assemblea del poble
estava pregant a fora,
a l'hora d'ofèrir l'encens.
- [c] 11 Se li aparegué un àngel del Senyor,
dempus a la dreta
de l'altar de l'encens;
- [d] 12a Zacaries s'esverà, en veure'l,
[e] 12b i la por irrompé sobre ell.
- [f] 13 L'àngel s'adreçà a ell:
«No tinguis por, Zacaries,
que ha estat escoltat el teu prec:
la teva dona Elisabet
parirà un fill,
i li posaràs el nom de Joan.
14 Serà per a tu motiu d'alegria
i exultació,
i molts
s'alegraran del seu naixement;
15 perquè serà gran als ulls del Senyor,
i no beurrà ni vi ni begudes fortes;
s'omplirà d'Esperit Sant
ja des del si de la seva mare;
16 i a molts dels fills d'Israel
els convertirà al Senyor, el seu Déu.

9. Cada un dels vint-i-quatre torns sacerdotals s'ocupava del servei del temple successivament durant una setmana. Hi havia molts milers de sacerdots, de tal manera que pocs d'ells tenien l'oportunitat d'entrar al santuari a ofèrir l'encens. El ritu tan sols es feia dues vegades cada dia (BC1).